

**ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Факультет *історії та права*

Кафедра *філософії, політології та міжнародних відносин*

ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ

ПП ВД/ВК 2.1.3.7

СИЛАБУС

2020-2021 навчальний рік

Силабус це персоніфікована програма викладача для навчання студентів з кожного предмета, що оновлюється на початок кожного навчального року.

Силабус розробляється відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівця відповідного рівня та згідно навчального і робочого навчального планів, з врахуванням логічної моделі викладання дисципліни.

Силабус розглянутий на засіданні кафедри філософії, політології та міжнародних відносин.

Протокол від «27» серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри

Ю.В. Харченко

Розробник: доктор політичних наук, доцент кафедри філософії, політології та міжнародних відносин О.В. Коломієць

1. Електронна адреса:

Інша контактна інформація:

2. Опис навчальної дисципліни: Економічна дипломатія

Спеціальність:	Всі спеціальності
Освітньо-професійна програма:	Всі програми
Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)
Форма навчання:	денна
Курс:	I
Семестр:	I

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	Вибіркова
Блоків – 3	
Загальна кількість годин – 90	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2	
Лекції	20 год.
Практичні, семінарські	16 год.
Консультації	4 год.
Самостійна робота	99 год.
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо)	Не передбачено

Вид підсумкового контролю:	залік
Сторінка дисципліни на сайті університету	-----
Зв'язок з іншими дисциплінами.	Сучасна дипломатична служба та консульські установи, дипломатичний протокол та етикет, теорія міжнародних відносин, міжнародна економіка, міжнародні економічні відносини тощо

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у студентів розуміння сутності економічної дипломатії як інструменту захисту національних інтересів держави у сфері зовнішньоекономічної політики, а також практичних аспектів дипломатичної роботи у сфері зовнішньоекономічної діяльності з метою досягнення стратегічних цілей держави.

Завдання дисципліни:

сформувані у студентів здатність коректно застосовувати загальнотеоретичні засади економічної дипломатії та її інструментарію у зовнішньоекономічних зносинах і зовнішньоекономічній діяльності, використовувати тонкощі дипломатичного протоколу й етикету, техніки проведення переговорів, нормативне забезпечення економічної дипломатії в практиці просування торговельно-економічних інтересів національного бізнесу за кордоном, а також в діяльності іноземних представництв економічної дипломатії на території України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність економічної дипломатії як інструменту захисту національних інтересів держави у сфері зовнішньоекономічної політики;
- особливості дипломатичного протоколу й етикету, технік проведення переговорів у сфері зовнішньоекономічної діяльності з метою досягнення стратегічних цілей держави;
- національне законодавство та міжнародне право щодо забезпечення й регулювання зовнішньоекономічних дипломатичних установ;
- систему і механізм діяльності Міністерства закордонних справ, його вітчизняних та закордонних підрозділів у сфері зовнішньоекономічної діяльності;
- головні принципи, форми та методи створення зовнішньоекономічних дипломатичних установ;
- основні завдання і функції дипломатичних і консульських установ;
- дипломатичні і консульські імунітети та привілеї;
- форми і принципи діяльності економічної дипломатії;

вміти:

- визначати передумови та чинники розвитку економічної дипломатії, оцінювати причини, умов та тенденцій застосування дипломатичних інструментів в умовах асиметричного глобального суспільно-політичного та економічного розвитку;

– ідентифікувати визначальні фактори впливу на економіку країни та використовувати ефективні, з позицій досягнення цілей зовнішньоекономічної політики, методи економічної дипломатії;

– розуміти причини необхідності застосування дипломатії в забезпеченні економічної безпеки країни та її секторів;

– ідентифікувати сучасні виклики та стратегічні задачі економічної дипломатії України.

володіти:

✓ навичками оперування понятійним апаратом для опису взаємодії об'єктів й суб'єктів сучасної дипломатичної системи та консульської служби;

✓ навичками аналізу сучасної дипломатичної системи та консульської служби.

Сформовані компетентності:

ІК Здатність розв'язувати комплексні теоретичні та практичні задачі й проблеми під час професійної діяльності або в процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов та вимог.

ЗК1 знати і застосовувати новітні теорії, концепції і методи в галузі науково-дослідної та професійної діяльності, у т.ч. в сфері міждисциплінарних досліджень на стику інтегрованих взаємозв'язків у різних сферах міжнародних відносин.

ЗК2 ініціювати інноваційні проекти, демонструвати лідерство та повну автономність під час їх реалізації, вміти виходити із зони комфорту та професійно діяти в нових умовах.

ЗК3 організовувати та здійснювати індивідуальні і групові дослідницькі проекти у сфері міжнародних економічних відносин, зовнішньої та світової політики.

ЗК5 демонструвати навички усного наукового мовлення й академічного письма, у т.ч. в процесі написання наукових текстів, при публічних презентаціях своїх думок в обраній сфері наукових досліджень чи у фахових дискусіях.

ЗК7 оцінювати та аналізувати проблеми у сфері міжнародних відносин, пропонувати підходи до вирішення таких проблем;

ЗК9 розуміти і застосовувати на практиці теорії та методи дослідження проблем міжнародних відносин, демонструвати вміння шукати й аналізувати інформацію з різних джерел.

СК1 Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції дипломатичної служби. Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами, усно і письмово, з професійних і наукових питань у сфері міжнародної політики.

СК3 Здійснювати професійний усний та письмовий переклад з/на іноземну мову, зокрема, з фахової тематики дипломатичної служби. Брати участь у професійні дискусії у сфері дипломатичної служби, поважати опонентів і їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

СК4 Аналізувати та оцінювати проблеми дипломатичної служби, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав. Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

СК5 Оцінювати та аналізувати дипломатичну службу, їх проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем. Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних комунікацій.

СК10 Критично осмислювати та аналізувати дипломатичну службу та її вплив на міжнародні відносини

Програмні результати навчання відповідні компонентам освітньої програми:

РН 1 Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики

РН 2 Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини

РН 3 Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики

РН 5 Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав

РН 7 Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем

РН 9 Готувати аналітичні довідки, звіти та інші документи про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій

РН 10 Розробляти та реалізовувати проекти прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики

РН 14 Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток

4. Зміст дисципліни. Календарно-тематичний план

Назви тем	ВСЬОГО	Види роботи		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Тема 1. Історія формування економічної дипломатії	11	2		9
Тема 2. Економічна дипломатія в системі міжнародного регулювання світової економіки	12	2	2	8
Тема 3. Нормативне забезпечення економічної дипломатії	13	2	2	9
Тема 4. Об'єкти зовнішньоекономічної дипломатії України	12	2	2	8
Тема 5. Дипломатичний протокол як засіб економічної дипломатії	12	2	2	8
Тема 6. Методологія ведення дипломатичних переговорів	13	2	2	9
Тема 7. Національна економічна безпека	12	2	2	8
Тема 8. Механізми формування економічної дипломатії в Україні	12	2	2	8

Тема 9. Організація економічної діяльності дипломатичних представництв	11	2		9
Тема 10. Іноземні представництва економічної дипломатії в Україні	12	2	2	8
Всього годин	120	20	16	84

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кіл-ть годин
1	Економічна дипломатія в системі міжнародного регулювання світової економіки 1. Економічні цілі і засоби економічної дипломатії. 2. Економізація зовнішньої політики України. 3. Сутність і функції економічної дипломатії України.	2
2	Нормативне забезпечення економічної дипломатії 1. Правове регламентування дипломатичної діяльності та економічної дипломатії України. 2. Принципи зовнішньоекономічної діяльності України. 3. Правові аспекти зовнішньоекономічної діяльності та економічної дипломатії України.	2
3	Об'єкти зовнішньоекономічної дипломатії України 1. Міжнародні торговельні суперечки і роль економічної дипломатії у їх врегулюванні. 2. Антидемпінгові розслідування та їх попередження. 3. Органи з врегулювання міжнародних торговельних спорів (ЮНСІТРАЛ, Міжнародний Арбітражний суд Міжнародної торгової палати, Європейський арбітраж, Орган вирішення спорів у рамках СОТ).	2
4	Дипломатичний протокол як засіб економічної дипломатії 1. Міжнародний досвід організації протокольних служб. 2. Структура та функції протокольних підрозділів органів державної влади в Україні. 3. Протокольна діяльність дипломатичного представництва.	2
5	Методологія ведення дипломатичних переговорів 1. Проведення переговорів. 2. Можливі проблеми спілкування. Техніка постановки запитань. 3. Техніка проведення ділової бесіди. Особливості перекладу та врахування мовного фактору. 4. Документування переговорів та оформлення їх результатів в дипломатичній практиці.	2
6	Національна економічна безпека України 1. Національна безпека і її зв'язок з економічною дипломатією. 2. Взаємозв'язок національної економічної безпеки і міжнародної економічної безпеки. 3. Проблеми забезпечення міжнародної економічної безпеки.	2

	4. Вироблення міжнародних правил поведінки і взаємної відповідальності урядів та бізнесу.	
7	Механізми формування економічної дипломатії в Україні 1. Аналітична діяльність торговельних представництв. 2. Оперативне забезпечення інформаційного обміну між торговельними представництвами та центральними органами виконавчої влади. 3. Планування роботи та звітність торговельних представництв. 4. Досвід зарубіжних країн в організації діяльності зовнішньоекономічних представництв в складі Посольств.	2
8	Іноземні представництва економічної дипломатії в Україні 1. Представництва міжнародних організацій наділені функціями економічної дипломатії на території України. 2. Завдання, форми та методи роботи й співробітництва представництв міжнародних організацій з українськими органами влади та управління, суб'єктами господарювання.	2
Разом		16

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кіль-ть годин
1	Історія формування економічної дипломатії	9
2	Економічна дипломатія в системі міжнародного регулювання світової економіки	8
3	Нормативне забезпечення економічної дипломатії	9
4	Об'єкти зовнішньоекономічної дипломатії України	8
5	Дипломатичний протокол як інструмент економічної дипломатії	8
6	Методологія ведення дипломатичних переговорів	9
7	Національна економічна безпека України	8
8	Механізми формування економічної дипломатії в Україні	8
9	Організація економічної діяльності дипломатичних представництв	9
10	Іноземні представництва економічної дипломатії в Україні	8
Разом		98

7. Рекомендована література

Базова:

1. Всеобщая история дипломатии. М. : Эксмо, 2009. 672 с.
2. Головина А.С. Деловые переговоры. Стратегия победы. СПб. : Питер, 2017. 192 с.
3. Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба: Навчальний посібник. К. : Либідь, 2011. 255 с.
4. Гуменюк Б.І. Дипломатична служба: правове регулювання. Навчальний посібник. К. : Либідь, 2017. 224 с.

9. Ги Каррон де ла Карьер. Экономическая дипломатия. Дипломатия и рынок / Пер. с фр. М. : РОССПЭН, 2013. 296 с.
10. Лихачев А.Е. Экономическая дипломатия России. Новые вызовы и возможности в условиях глобализации. М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. 461 с.
11. Ломакин В.К. Внешнеэкономическая политика Британии: Монография. М. : ЮНИТИДАНА, 2014. 287 с.
12. Репецкий В.М. Дипломатичне и консульське право. Підручник. К. : Знання, 2006. 372 с.
13. Трухачев В.И., Лякишева И.Н., Михайлова К.Ю. Международные деловые переговоры: учеб. пос. 3-е изд., перераб. и доп. М. : Финансы и статистика; Ставрополь: АГРУС, 2007. 224 с.
14. Фліссак К. А. Глобалізація і нові виклики економічній дипломатії. *Економічний часопис*. 2012. № 1-2. С. 8-11
15. Фліссак К. А. Економічна дипломатія. Тернопіль : «Новий колір», 2013. 440 с.
16. Фліссак К. А. Економічна дипломатія у системі забезпечення національних інтересів України: монографія. Фліссак. Тернопіль : Новий колір, 2016. 811 с.
17. Фліссак К. А. Форми та методи економічної дипломатії у сфері торговельно-економічного та інвестиційного співробітництва. *Економічний аналіз: збірник наукових праць*. Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С.І. Шкарабан та ін. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2013. Вип. 12. Частина 1. – С. 306-310.
18. Щетинин В.Д. Экономическая дипломатия: Учебное пособие для вузов / Дипломат. Акад. МИД России. М. : Международные отношения, 2017. 280 с.
19. Шинкаренко Т.І. Дипломатичний протокол та етикет: Навчальний посібник. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2017. 296 с.
20. Global Governance and Diplomacy (Studies in Diplomacy and International Relations) // Andrew F. Cooper, Brian Hocking, William Maley (Eds). Hardcover, 2008. 320 p.

Додаткова:

21. Дегтярев Д.А. Экономическая дипломатия: экономика, политика, право. М. : Навона, 2010. 176 с.
22. Зонова Т.В. Дипломатия: модели, формы, методы: учебник для вузов. М. : Аспект Пресс, 2013. 348 с.
23. Шимко П.Д. Мировая экономика и международные экономические отношения. Учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. М. : Юрайт, 2016. 392 с.
24. Экономическая дипломатия в условиях глобализации: учебник / под ред. Л.М. Капица. М. : МГИМО, 2009. 544 с.

Інформаційні ресурси:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини. 18 квітня 1961 р. *Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин*. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_048.
2. Віденська конвенція про консульські зносини. 24 квітня 1963 р. *Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин*. URL: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_047.

3. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру. 14 березня 1975 р. *Інформаційно-довідковий бюлетень консульських зносин*. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_254.
4. Генеральні директиви торговельно-економічним місіям у складі закордонних дипломатичних установ України. 17.11.2003 р.
5. Про Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні. Президент України. Указ від 10 червня 1993 р. №198/93.
6. Про Положення про Міністерство закордонних справ України. Президент України. Указ від 3 квітня 1999 р. № 357/99.
7. Про дипломатичну службу. Закон України від 20 вересня 2000 року № 2728-14.
8. Про відкриття торговельно-економічних місій у складі дипломатичних представництв України за кордоном. Кабінет Міністрів України. Постанова від 7 лютого 2001 р. №108.
9. Дипломатичний протокол та етикет: Навчальний посібник [Електронний ресурс] // Електронна бібліотека. — Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/pages-4123.html>.
10. Зонова Т.В. Парадипломатія європейських регіонів. *Вся Європа*. 2011. № 4 (43). URL: <http://www.amberbridge.org/article?id=106>.
11. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном. Розпорядження Президента України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=166%2F92-%F0%EF>.
12. Положення про Державний Протокол та Церемоніал України. Указ Президента України від 22 серпня 2002 р. Законодавство України. URL: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=746%2F2002.
13. Про Положення про Міністерство закордонних справ України. Розпорядження Президента України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/381/2011/>